

UVODNIK

30 LET SLOVENSKE SAMOSTOJNOSTI IN NJENA VARNOSTNA PERSPEKTIVA

Prva številka Sodobnih vojaških izzivov vsako leto izide maja. Maj je letos za Slovenijo in še posebej za Slovensko vojsko pomemben. Mineva trideset let od začetka usposabljanja slovenskih nabornikov na slovenskih tleh, kar je takratne oblasti, predvsem Jugoslovansko ljudsko armado, dodatno razjezilo in privedlo do tako imenovanih pekrskih dogodkov. Padla je prva žrtev osamosvojitvenega procesa, napetost zaradi dogodkov, ki so sledili, se je le še stopnjevala in prišlo je do oboroženih konfliktov in vojne, ki na srečo ni trajala dolgo. Osamosvojitveni proces se je začel že veliko prej, pred majem 1991, končal pa z odhodom zadnjega vojaka nekdanje skupne države oktobra istega leta. Tridesetletnica slovenske samostojnosti je pomemben mejnik v slovenski zgodovini. Žal ga letos ne bomo praznovali tako, kot bi se spodobilo, saj nas je pandemija covida-19 močno omejila pri druženju in praznovanju. Prinesla je tudi nove okoliščine in spoznanja na številnih področjih, na tem mestu naj posebej poudarimo odpornost družbe in varnosti.

Velik vpliv na razumevanje in delovanje našega nacionalnovarnostnega sistema so imele evropska migrantska kriza leta 2015, ilegalne migracije, ki še kar trajajo, in pandemija, ki ji ni videti konca. V drugi polovici leta bo Slovenija predsedovala Svetu Evropske unije. Vse naštetu prinaša izzive, pa tudi priložnosti. Iz naštetega smo se veliko naučili. Med pomembnejšimi spoznanji je predvsem, da je dobro biti samozadosten in sposoben poskrbeti sam zase. V okoliščinah, ko imajo vse države težave, ne le tiste, ki so članice Evropske unije, je zelo koristno biti samostojen in neodvisen od drugih. Različni mehanizmi Evropske unije, Nata in nekaterih drugih mednarodnih varnostnih organizacij delujejo po načelih solidarnosti, pomoči in delitve bremen. Toda kadar nečesa primanjkuje vsem, je to zelo težko deliti. Izziv za prihodnost je gotovo predvideti trende, predvsem varnostne, se nanje ustrezno pripraviti, imeti čim več tega, kar potrebuješ zase, za delovanje svoje države in, če je mogoče, pomagati tudi drugim državam. Prav skupna varnostna in obrambna politika Evropske unije zahteva več vlaganj v varnost in obrambo držav, pa tudi

za krepitev naše skupne odpornosti. To je zapisano v več direktivah in drugih dokumentih Evropske unije, na to vedno opozarjajo njeni predstavniki, dejstva pa kažejo, da to področje vztrajno nazaduje. Morda je predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije prava priložnost za to, da se tej temi nameni več pozornosti.

Letošnji maj je pomemben tudi za Sodobne vojaške izzive. Po vključitvi publikacije v podatkovno bazo Crossref lani bodo vsi prispevki, ki so sicer dostopni na spletni povezavi Digitalne knjižnice Ministrstva za obrambo, od maja 2021 dostopni tudi v podatkovni bazi Military and Government Collection EBSCO, in Air University Library Index in Military Periodicals. Tako bo mogoča večja izmenjava pogledov, mnenj in idej med slovenskimi in tujimi avtorji na področju varnosti, obrambe in vojaštva.

V Slovenski vojski nastaja Vojaška strategija Republike Slovenije, nastaja pa tudi knjiga o vojaški strategiji, ki jo je napisal zdaj že upokojeni brigadir Branimir Furlan. Priložnosti za zanimivo branje z vojaško vsebino bo več kot dovolj. Za to bomo poskrbeli tudi v naših številkah.

V tokratni **Pavel Vuk** piše o *evoluciji pojma strategije in njegovem povezovanju s politiko*. Začne z zgodovinskim vidikom, ko je strategija bojevanja še nujen pojem vojaških vodij, in postopoma preide v strategijo kot način oblikovanja javne politike in odražanja politične volje vladajoče elite. O tem, kako uspešne so države pri uresničevanju svojih strategij pa več v prispevku.

O *Perspektivah in izzivih slovenskega vojaškega šolstva* piše **Valerija Bernik**. V prispevku izvemo veliko o najnovejših spremembah na tem področju v Slovenski vojski. Avtorica je bila vključena v postopke nastajanja Višje vojaške šole in je njena ravnateljica. Ustanovitev šole pa ni konec, temveč šele začetek nove poti in novih priložnosti za vojaško šolstvo.

O tem, kakšne so izkušnje Slovenske vojske v posebnih okoliščinah, piše **Tanja Kremžar Kovač** v prispevku z naslovom *Delovanje Slovenske vojske v času epidemije covida-19*. Mednarodne operacije in misije opravljajo svoje poslanstvo kljub epidemiji in različnim prepovedim gibanja in potovanja. Prav tako morajo biti oborožene sile aktivne in učinkovite ne glede na različne ovire. Kako je to uspelo Slovenski vojski, je podrobno opisano prav v tem prispevku.

Marjan Horvat se je posvetil temi, ki je vedno aktualna. *Vodenje v Slovenski vojski* prinaša nekaj novih, pa tudi nekaj že znanih vsebin. Vodenje je področje, ki ni nikoli dovolj raziskano in pri katerem se kljub nenehnemu usposabljanju in dolgoletni praksi nikoli ne naučimo dovolj, vsako prizadevanje, posvečeno napredku pri vodenju, je dobra naložba v vsako organizacijo, še posebej Slovensko vojsko.

Epidemija covida-19 nam preprečuje, da bi letos lahko primerno praznovali 30. obletnico osamosvojitve naše domovine, zato bomo to mogoče storili ob kakšni

drugi priložnosti. Spominjanje na pomembne dogodke in osebnosti je bistveno za narodovo zavest in domoljubje. O tem pišeta **Jerica Pavšič** in **Zvezdan Marković**, ki v prispevku z naslovom Oblike kolektivnega spominjanja na generala Maistra ugotavljata, kako se spominjamo te pomembne osebnosti, njegovih dejanj in posledic, ki se kažejo predvsem v ozemeljski celovitosti naše države.